

Ristijärven kunta
yhteispalvelu@ristijarvi.fi
Aholantie 25
88400 RISTIJÄRVI

PIENI-PALJAKAN TUULIVOIMAPUISTON OYK:N LUONNOS; RISTIJÄRVI

Ristijärven kunnanhallitus pyytää terveydensuojeluviranomaisena toimivalta Kainuun ympäristöterveyspalveluilta lausuntoa Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston osayleiskaavan luonnoksesta.

Kaava laaditaan 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena osayleiskaavana, jota voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv-alue).

Osayleiskaavoituksessa hyödynnetään YVA-menettelyssä laadittuja selvityksiä ja arvioinnin tuloksia. Kaavassa määritellään mm. voimaloille sallittavat sijoituspaikat, enimmäismäärät ja -korkeudet. Kaavassa voidaan myös antaa määräyksiä haitallisten vaikutusten lieventämiseksi. Pieni-Paljakan tuulivoimapuiston kaavat laaditaan erillisinä Ristijärven ja Puolangan kunnille kuitenkin siten, että kaavojen kaavaluonnosaineistot ovat yhtenäiset.

Hankkeen tavoitteena on selvittää mahdollisuutta rakentaa yhteensä 9 tuulivoimalaa Puolangan ja Ristijärven rajalla molempien kuntien alueilla sijaitsevalle Pieni-Paljakan alueelle Prokon Wind Energy Finland Oy:n aloitteesta. Tuulivoimaloista kolme sijaitsisi Puolangan kunnan ja kuusi Ristijärven kunnan alueella. Tuulivoimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 metriä ja yksikköteho on arviolta 6-10 MW, jolloin koko tuulivoimapuiston kokonaisteho noin 54-90 MW. Tuulivoimapuisto on alustavasti suunniteltu liitettäväksi ensisijaisesti Kajaven sähkönsiirtoverkkoon alueen länsipuolella (SVE1). Toissijainen vaihtoehto on liittää Fingridin sähkönsiirtoverkkoon alueen eteläpuolella (SVE2), joka aiheuttaisi uuden, noin kuuden kilometrin mittaisen 110 kV johdon tai kaapelin rakentamista.

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe

Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi

Pieni-Paljakan suunnittelualue sijaitsee Ristijärven, Puolangan ja Hyrynsalmen kuntien rajalla noin 12,5 kilometrin päässä Ristijärven keskustajamasta luoteeseen. Uvan kyläalue sijaitsee suunnittelualueesta noin kolmen kilometrin päässä eteläpuolella. Ristijärven puolella suunnittelualueen pinta-ala on noin 769 hehtaaria, joka on yksityisessä omistuksessa pääasiassa metsätalouskäytössä olevaa aluetta. Suunnittelualueen länsipuolella kulkee Kajave Oy:n 110 kV Uva-Paljaka voimajohto.

Osayleiskaavassa osoitetaan tuulivoimaloiden alueet ja ohjeelliset sijainnit kuudelle tuulivoimalalle. Tuulivoimaloille osoitetaan kulkuyhteydet, sähköasema sekä sähkönsiirtoreitti. Osayleiskaava-alue on pääosin maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M-1). Lisäksi osayleiskaavassa osoitetaan viisi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta, ulkoilureittejä sekä moottorikelkkailureitti.

Suunnittelualueella ei sijaitse pohjavesialueita. Lähimmät vedenhankintaa varten tärkeät pohjavesialueet sijaitsevat noin viiden kilometrin etäisyydellä luoteessa (Latvajärven kankaat ja Rakennuskangas). Suunnittelualueesta lounaaseen ja etelään noin seitsemän kilometrin etäisyydellä sijaitsevat muuhun vedenkäyttöön soveltuvat pohjavesialueet Kylmäpuronharju, Torvenkangas ja Kettusärkät. Suunnittelualueen luoteispuolella sijaitsee muutama lähde. Ristijärven puolella suunnittelualueen eteläosassa, noin 600 metrin etäisyydellä lähimmästä tuulivoimalasta sijaitsee osana Ristijärven vesijohtoverkoston Uvan vesiosuuskunnan vedenottamo.

Maaseutumaista pienkyläasutusta on Puolangan Latvian ja Paljakan matkailukeskuksen alueella, noin 2,5-5 kilometriä luoteeseen suunnittelualueesta sekä suunnittelualueesta etelään noin kolmen kilometrin päässä Ristijärven Uvan alueella.

Suunnittelualueella ei sijaitse asuin- tai lomarakennuksia. Suunnittelualueen lähimmät asuinrakennusten keskittymät sijaitsevat Ristijärven Uvan ja Humalavaaran alueella lähimmillään noin 1,2 kilometrin päässä. Puolangan Kotilan, Latvian ja Paljakan alueella asuinrakennusten keskittymät sijaitsevat noin 2 kilometrin päässä suunnittelualueesta. Yksittäisiä asuinrakennuksia sijaitsee myös Puolangan ja Ristijärven kuntien alueella lähimmillään Puolangan Talkkunamäessä noin 800 metrin päässä suunnittelualueesta ja noin 1,8 kilometrin päässä lähimmistä tuulivoimaloista.

Lähimmät lomarakennuskeskittymät sijaitsevat Ristijärven Humalajärven ja Uva-järven rannoilla sekä Ristijärven Rääpyslammen läheisyydessä. Lähimmät lomarakennukset sijoittuvat noin 800 metrin päähän suunnittelualueesta ja lähimmillään 1,8 kilometrin päähän Rääpyslammen rannalle.

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe
Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi

Suunnittelualan virkistyskäyttö painottuu metsästyksen, marjastuksen, sienestyksen ja muuhun luonnossa liikkumiseen. Suunnittelualan lähiympäristössä sijaitsee myös vesistöalueita, joita käytetään virkistyskalastukseen.

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia maa-ainestenottolupia. Ristijärven puolella suunnittelualueelle rakennetaan uusia teitä noin 6,7 kilometriä ja kunnostettavia teitä on vastaavasti noin 4,3 kilometriä.

Lähistöllä eri vaiheissa vireillä olevia muita tuulivoimahankkeita ovat Hieta-vaara, Varsavaara, Lumivaara sekä hieman kauempana Hukkalansalo, Koira-kangas ja Hirvivaara-Murtiovaara.

Terveysturvallisuuden osana toimiva Kainuun ympäristöterveyspalvelut toteuttaa Pieni-Paljakan tuulivoimahankkeen osayleiskaavan luonnoksesta seuraavaa:

Kaavoituksessa ja tuulivoima-alueita suunnitellessa tulee tarkastella huolellisesti ihmisten elinympäristöön sekä terveyteen ja viihtyvyyteen kohdistuvia vaikutuksia. Vaikutukset voidaan kokea paikallisesti merkittävinä ja asukkaiden huolta lisäävinä.

Kaavaselostukseen on koottu hankkeen vaikutuksia riittävästi ja esitetty tehdyt selvitykset asianmukaisesti. Terveysturvallisuuden näkökulmasta katsottuna tärkeät ihmisiin kohdistuvat kokonaisvaikutukset on myös tuotu esille. Hankkeen edetessä ja suunnitelmien tarkentuessa tulee ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia peilata jo tehtyihin arviointeihin ja sitä kautta edelleen pyrkiä vähentämään kyseisiä vaikutuksia. Arviointityön edetessä on suunnitelmassa voitava poistaa ne voimat, jotka vaikutustarkastelun perusteella eivät ole toivottavia.

Tuulivoimaloiden melu- ja välkevaikutukset tulee ottaa jatkosuunnittelussa edelleen huomioon, varsinkin mikäli tuulivoimaloiden koko (teho, korkeus ym.) tulee muuttumaan aiemmin selvitetystä. Mikäli tuulivoimalatyypin, tuulivoimaloiden teho ja korkeus sekä sijainnit muuttuvat osayleiskaavan valmisteluvaiheen mallinnuksessa käytetyistä, tulee mallinnukset tehdä uudelleen.

Tuulivoimaloihin liittyvät vaikutukset koetaan asukkaiden toimesta aina merkittäviksi, vaikka haitallisia vaikutuksia pyritään hallitsemaan ja lieventämään. Yleisesti ottaen vaikutuksia arvioitaessa on huomioitava, että terveysvaikutuksia voi syntyä, vaikka mittaukselliset ja mallinnukset osoittavat ohje- tai raja-arvojen vähäisen alittumisen. Vaikutukset koetaan merkittävinä varsinkin,

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe
Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi

mikäli asutus jää usean tuulivoimapuiston väliin. Tämän vuoksi yhteisvaikutukset muiden tuulivoimahankkeiden kanssa on tarkasteltava huolellisesti.

Vaikutusten arvioinnissa on otettava paikalliset olosuhteet huomioon (maaston muodot, vesistöjen läheisyydet, vallitsevat tuulensuunnat), jotka vaikuttavat mahdollisten haittojen leviämiseen.

Terveysturvallisuuden mielestä haitallisten vaikutusten lieventämiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota ja siten suunnitella voimalapaikat huolellisesti. Koska tuulivoimaloiden melun leviämisen estäminen laitoksen sijoittamisen jälkeen on käytännössä mahdotonta muutoin kuin toimintaa rajoittamalla, tulee niiden suunnittelussa ja sijoittamisessa kiinnittää erityistä huomiota niiden sijoittamiseen riittävän etäälle asutuksesta, joka on vaikuttavin hallintakeino.

Kaavamääräyksissä on otettu huomioon melun osalta ohje- ja raja-arvot sekä toimenpiderajat. Myös lähteiden ja vedenottamoiden osalta on annettu määräykset. Näiden osalta ei terveydensuojeluviranomaisella ole lisättävää.

Mikäli hankealueella Ristijärven puolella sijaitsee käyttövedenottoa, tulee se merkitä kaavaan ja ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. Sen käyttöä ja vedenlaatua ei saa vaarantaa.

Maa-ainesten ottopaikkojen osalta selostus on edelleen puutteellinen, selostuksessa on ainoastaan maininta, ettei hankealueella ole voimassa olevia ottopaikoja. Myöskään yhteisvaikutuksia ei ole arvioitu, mikäli samoja hankealueiden ulkopuolisia maa-ainesten ottopaikoja käytetään useammassa hankkeessa. Maa-ainesasiat on selvitettävä kaavaselostukseen jatkosuunnittelussa.

Kaavamääräyksiin tulee lisätä tuulivoimalan purkamiseen liittyvä purkamisluvan tarve.

Vahvistetussa maakuntakaavassa ja tuulivoimamaakuntakaavan luonnoksessa Pieni-Paljakkaa ei ole osoitettu maakuntakaavan tuulivoimaloille soveltuvaksi alueeksi (tv). Vaikka tuulivoimaloiden lukumäärä (9) kokonaisuutena ei edellytä merkintää maakuntakaavassa, hankkeen vaikutukset voivat olla jopa voimakkaammat, kuin voimaloiden lukumäärältään suurempi, mutta teholtaan ja kokonaiskorkeudeltaan matalampi tuulivoimahanke. Tästä johtuen ei Pieni-Paljakan tuulivoimahankkeen vaikutuksia tule vähensyä.

Muutoin ei terveydensuojeluviranomaisella ole huomautettavaa Pieni-Paljakan tuulivoimaosayleiskaavan luonnokseen.

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihide
Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi

Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Terveysvalvonta



Päivi Nykänen
ympäristöterveysjohtaja



Päivi Parikka
terveystarkastaja

Osoite

Sotkamon kunta
Kainuun ympäristöterveyspalvelut
Tehdaskatu 11
87100 Kajaani

Puhelin

(08) 615 5811/
vaihe
Y-tunnus 0189766-5

E-mail

kirjaamo@sotkamo.fi
ymparistoterveys@sotkamo.fi
etunimi.sukunimi@sotkamo.fi

Internet

www.sotkamo.fi